

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษา

โดยใช้ทฤษฎีระบบกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1*

THE RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOL ADMINISTRATIONS USING SYSTEM THEORY AND THE STUDENT CARE SYSTEM IN SCHOOLS UNDER CHANTHABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

กาญจนา เขียวหวาน*, ธีรังกูร วรบำรุงกุล, วัยวุฒิ บุญลอย

Kanchana Khiawwan, Theerangkoon Warabamrunkul, Waiwut Boonloy

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรี ประเทศไทย

Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi, Thailand

*Corresponding author E-mail: janeojane3@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 2) ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 302 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนโดยใช้อำเภอเป็นที่ตั้ง คัดเลือกครูจากการสุ่มอย่างง่าย ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเทียบจากตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบ เท่ากับ 0.93 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างโดยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 นำสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล โดยกำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 2) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) การบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์, การบริหารสถานศึกษา, ทฤษฎีระบบ, ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

* Received December 15, 2023; Revised December 27, 2023; Accepted December 28, 2023

Abstract

The objectives of this research were to: 1) Study school administrations using system theory in schools under the Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 1, 2) To study the operations of the student care system in these schools, and 3) Study the relationship between the school administrations using system theory and the operations of the student care system in these schools. This research was quantitative. The sample was a group of 302 teachers under Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 1 in the academic year 2022. The sample size was determined using Krejcie & Morgan's table and proportional stratified random sampling regarding schools' districts. The research instrument used was five-rating scale questionnaire; the reliability of the portion regarding the school administration using system theory was at 0.93, and the reliability of the portion regarding the school care system was at 0.97. The statistics used to analyze data were: mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. The researcher collected data by himself from the sample group. by requesting a letter from Rambhai Barni Rajabhat University to request assistance in doing research from the Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 1, bring a copy of the letter requesting cooperation in research to the Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 1 to request cooperation in collecting information by specifying a date for collecting data from the sample. The results were as follows: 1) The school administrations using system overall and in each aspect were at the highest level 2) The operations of the student care system overall and in each aspect were at the highest level and 3) The relationship between the school administrations using system theory and the operations of the student care system were positively correlated at the statistically significant level of .05

Keywords: The Relationship, School Administration, System Theory, Student Care System

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ภายใต้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก ศตวรรษที่ 21 สิ่งที่สำคัญ คือ การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหาร จัดการศึกษา เนื่องจากยังบริหารและจัดการศึกษา ด้วยโครงสร้างกฎระเบียบ กติกา และแบบแผนการปฏิบัติรูปแบบเดิม ที่ขาดความคล่องตัว ซึ่งกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน หากมีการปรับปรุงแก้ไขพัฒนากระบวนการบริหารงานของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น จะส่งผลให้หน่วยงานและสถานศึกษา สามารถบริหารและจัดการศึกษาที่แสดงความรับผิดชอบต่อคุณภาพมาตรฐานให้แก่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลมากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาไว้ดังนี้ หมวด 1 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนา คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง มีความสุข หมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการ จัดการศึกษาต้องส่งเสริม ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และหมวด 4

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณา จากพัฒนาการของผู้เรียนความประพฤติการสังเกต พฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไป ในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสม ของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาส การเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ, 2545)

ทฤษฎีระบบเป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการ ในปัจจุบันมีหลายภาคส่วนที่ได้นำเอา ทฤษฎีนี้ ไปใช้เป็นกรอบในการบริหารองค์กร ทั้งสถานประกอบการภาครัฐกิจของเอกชน และในองค์กรของรัฐ คำว่าระบบเป็นกลุ่มขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกันในลักษณะที่ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกัน ทฤษฎีระบบเป็นวิธีการบริหารงานที่จะเพิ่มความเข้าใจรู้จุดเด่นจุดด้อยในองค์กร เพื่อการพัฒนาและ แก้ปัญหา ดังนั้นต้องวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) ไปพร้อมกับการนำเอาทฤษฎีระบบมาใช้ จะทำให้ทราบ ถึงผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และองค์ประกอบใดของระบบที่เป็นสาเหตุ ของปัญหา ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ทำให้ให้ทราบปัญหาจุดที่ต้องได้รับการพัฒนาแก้ไขได้มากขึ้น และ ปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ (นพพล โพธิ์เงิน, 2560)

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่จะดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอน วิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน มีครูประจำชั้น หรือครู ที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา อาทิ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครูทุกคน ฯลฯ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กำหนดนโยบายสำคัญให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง จัดให้ มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และดำเนินการต่อเนื่อง เพื่อความยั่งยืน นักเรียนทุกคนจะต้องได้รับ การดูแล ช่วยเหลือ พิทักษ์ ปกป้อง ค้ำครองอย่างรอบด้าน ด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง เหมาะสม และทันการณ์ ได้รับ การพัฒนาในทุกมิติ เพื่อให้เป็นคนดี มีความสุข และปลอดภัยในสภาพสังคมปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีวิสัยทัศน์ ในการนำสำนักงานเขตพื้นที่ให้เป็น องค์กร ที่มีความเข้มแข็ง บริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานสร้างโอกาสทางการศึกษาพัฒนาเด็กไทย ในศตวรรษที่ 21 เน้นการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายบนพื้นฐานสังคมพหุวัฒนธรรม สู่ความสำเร็จตามแนวทาง ของศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน มีเป้าประสงค์ให้เด็กในวัยเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างมี คุณภาพ ทัวถึง และเท่าเทียม สร้างผู้เรียนให้เป็น คนดีมีคุณภาพ ครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดการเรียนรู้ได้ อย่างมีคุณภาพ มียุทธศาสตร์การพัฒนากลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนทุก กลุ่มเป้าหมายได้รับการทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้สมรรถนะและ ทักษะ การเรียนรู้ตามคุณลักษณะเด็กไทยในศตวรรษที่ 21 กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการ การศึกษา ส่งเสริมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัด มีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักธรรมาภิบาล จัดรูปแบบการบริหารจัดการที่หลากหลาย โดยเน้นการสร้าง ความเข้มแข็งสู่ความเป็นเลิศ “STRONGER MODEL” ติดตาม ตรวจสอบประเมินผล และนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพโดยมีส่วนร่วมทุก ภาคส่วน (พรณรงค์ ทรัพย์คง, 2563) ข้อมูลการสำรวจจำนวนเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 พบว่า ปีการศึกษา 2561 มีเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา จำนวน 7,345 คน และปีการศึกษา 2562 มีเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา จำนวน 6,847 คน เมื่อเปรียบเทียบปีการศึกษา 2561 กับ ปีการศึกษา 2562 เด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาลดลง จำนวน 498 คน คิดเป็นร้อยละ 6.78 จำนวนเด็กด้อยโอกาสทางในปีการศึกษา 2563 พบว่า เด็กมีผลกระทบ

จากเอดส์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.01 ชนกลุ่มน้อย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.01 เด็กยากจน จำนวน 5,716 คน คิดเป็นร้อยละ 99.55 กำพำ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 0.38 ทำงานรับผิดชอบตนเอง และครอบครัว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.01 รวมทั้งสิ้น 5,742 คน ข้อมูล ณ วันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) มีเด็กด้อยโอกาสจำนวนลดน้อยลงทุกปี แต่หากเทียบ จำนวนนักเรียนในปีการศึกษา 2563 มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 18,908 คน มีจำนวนเด็กด้อยโอกาส 5,742 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ซึ่งยังคงถือว่ามียังมีจำนวนมาก ระบบการบริหารการศึกษาและสถานศึกษาจึงควรพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนและความเสมอภาคทางการศึกษาที่แท้จริง

จากประเด็นปัญหาและความสำคัญดังกล่าว การศึกษาความสัมพันธ์การบริหารจัดการสถานศึกษา โดยใช้ทฤษฎีระบบกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จะเป็นประโยชน์กับการบริหารสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินการตามแนวทางการบริหารอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาระบบการบริหาร การศึกษาและสถานศึกษา ให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนและความเสมอภาคทาง การศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2565 พบว่า ปีการศึกษา 2564 มีจำนวนเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา จำนวน 5,421 คน ปีการศึกษา 2565 มีจำนวนเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา จำนวน 5,048 คน เมื่อสรุปในภาพรวมเปรียบเทียบปีการศึกษา 2564 กับปีการศึกษา 2565 จำนวนเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาลดลง จำนวน 373 คน จะเห็นจำนวนเด็กด้อย โอกาสลดลงในทุกปี อันเกิดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 ได้จัดให้มีโครงการ ป้องกันและลดปัญหาเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน “พาน้องกลับมาเรียน” กิจกรรมตามแผนงาน ลงพื้นที่ ติดตามค้นหาเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคัน และเด็กที่มีแนวโน้มออกกลางคันเป็นรายบุคคลร่วมกับสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ผลการดำเนินงานเชิงปริมาณ ผลการติดตามเด็กออกกลางคันใน เขตพื้นที่การศึกษา ปีการศึกษา 2565 (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566) พบว่า มีเด็กออกกลางคันตามรายชื่อ ของ สพฐ. จำนวน 21 คน กลับมาเรียนในสังกัด สพฐ. จำนวน 1 คน ส่งต่อไปเรียน กศน. จำนวน 2 คน อายุพ้น เกณฑ์ไม่ประสงค์เรียนต่อ (ประกอบอาชีพ) จำนวน 4 คน เด็กต่างด้าวกลับประเทศ จำนวน 12 คน ส่งต่อผู้เกี่ยวข้อง ให้ความช่วยเหลือ จำนวน 2 คน เชิงคุณภาพเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคันและเด็กที่มีแนวโน้มออกกลางคันในเขต พื้นที่การศึกษาได้รับการติดตามช่วยเหลือให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา เพื่อให้ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพอย่าง น้อยจนจบการศึกษาภาคบังคับ และหรือได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือได้รับการส่งเสริมให้มียานทำมีอาชีพ โดยบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือ และส่งต่อเพื่อให้เด็ก เหล่านั้นได้รับความช่วยเหลือต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2565 ครูจำนวน 1,330 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเปิดตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกครูของแต่ละอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบ กับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 29 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านข้อมูลย้อนกลับ และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 37 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสรุปเป็นนิยามศัพท์ของการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. เลือกเทคนิคที่ใช้ในการวัด ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จากมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด

3. สร้างข้อความเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบ และข้อความเกี่ยวกับงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ตามนิยามศัพท์เฉพาะ

4. นำข้อความที่สร้างขึ้นทั้งหมดมาปรับปรุงภาษาให้อ่านง่าย เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน ตรวจสอบความตรงของข้อความรายข้อด้วยวิธีการหาค่าดัชนี IOC (Index of Item - Objective Congruence) รายข้อแล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

5. สร้างเป็นแบบสอบถามแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item - Total Correlation) คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

6. สร้างเป็นแบบสอบถาม โดยจัดเรียงข้อความตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ครั้งแรก จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
2. นำสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยติดต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยดำเนินการส่งข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทางเอกสาร และเก็บออนไลน์ทาง Google Form

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบ และการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบ กับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามการปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปรากฏผลการวิจัย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบ	n = 302		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.59	0.37	มากที่สุด	4
2. ด้านกระบวนการ	4.76	0.45	มากที่สุด	3
3. ด้านผลผลิต	4.80	0.41	มากที่สุด	2
4. ด้านข้อมูลย้อนกลับ	4.81	0.42	มากที่สุด	1
รวม	4.74	0.39	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า การบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) และเมื่อเรียงลำดับรายด้านจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ 1) ด้านข้อมูลย้อนกลับ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) 2) ด้านผลผลิตอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) และ 3) ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$)

2. ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปรากฏผลการวิจัยดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	n = 302		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.67	0.30	มากที่สุด	4
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.71	0.28	มากที่สุด	3
3. ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน	4.72	0.26	มากที่สุด	2
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.86	0.29	มากที่สุด	1
5. ด้านการส่งต่อ	4.19	0.38	มาก	5
รวม	4.63	0.24	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 แสดงว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$) 2) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) 3) ด้านการคัดกรองนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) 4) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) และ 5) ด้านการส่งต่ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปรากฏผลการวิจัยดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรการบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X	Y
X ₁	1					
X ₂	0.81*	-				
X ₃	0.85*	0.87*	-			
X ₄	0.83*	0.79*	0.91*	-		
X	0.92*	0.93*	0.97*	0.94*		
Y	0.75*	0.70*	0.80*	0.76*	0.80*	1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปร การบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวม ($r_{xy} = 0.80$) มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยการเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

ด้านผลผลิต มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x3y} = 0.80$)

ด้านข้อมูลย้อนกลับ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x4y} = 0.76$)

ด้านปัจจัยนำเข้า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x1y} = 0.75$)

ด้านกระบวนการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x2y} = 0.70$)

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาโดยใช้การบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบและการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.74$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับรายด้านจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ด้านข้อมูลย้อนกลับ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.81$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.42) 2) ด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.41) 3) ด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.76$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.45) และ 4) ด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.59$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.37) เป็นไปตามแนวคิดของ บุศรา เชื่อดี กล่าวว่า การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนเอกชนนอกระบบประเภทบริหาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เมื่อพิจารณาในการจัดกลุ่มองค์ประกอบ สามารถจัดกลุ่มได้ 4 องค์ประกอบ ตามทฤษฎีระบบ (System Theory) ดังนี้ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า 2) ด้านกระบวนการ 3) ด้านผลผลิต และ 4) ด้านข้อมูลย้อนกลับ การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนนอกระบบประเภทบริหารการประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนนอกระบบประเภทบริหาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า องค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบ มีผลการประเมินที่ยอมรับได้ตามเกณฑ์ อยู่ในระดับมากที่สุด (บุศรา เชื่อดี, 2560) อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุญชรัศม์ พันธุ์วัฒน์ และคณะ ได้ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาการบริหารจัดการ ของโรงเรียนพร้าวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบและการปรับปรุงแก้ไข ผลการใช้รูปแบบ พบว่า รูปแบบมีความเป็นระบบ เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ผลการประเมินความพึงพอใจ พบว่า มีความพึงพอใจในรูปแบบการบริหารจัดการงานอยู่ในระดับมากที่สุด (ปุญชรัศม์ พันธุ์วัฒน์ และคณะ, 2562) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิดา จำรัส และคณะ ได้ศึกษาเรื่องการใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีระบบเพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาครูสะเต็มที่ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงผลผลิตผลลัพธ์ และผลกระทบจะช่วยให้ผู้วิจัยหรือผู้ดำเนินโครงการมองการดำเนินงานในลักษณะองค์รวมเพื่อจะช่วยให้ในการทำความเข้าใจระบบตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น (สุทธิดา จำรัส และคณะ, 2562) อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพระธนาธร ธีรปัญญา ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานเชิงระบบหรือการบริหารงานตามทฤษฎีเชิงระบบมาใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการบริหารจัดการยุคใหม่ ที่วิเคราะห์ระบบของ

ทฤษฎี ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยนำเข้า (In put) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Out come) มีการนำเทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ มาเสริมให้การปฏิบัติงานดีขึ้น (พระชนนธรร ธีรปณฺญ, 2559)

2. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็น ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.63) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.24) เมื่อเรียงลำดับรายด้านจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.86) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.29) 2) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.72) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.26) 3) ด้านการคัดกรองนักเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.71) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.28) 4) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.67) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.30) และด้านที่อยู่ในระดับมาก คือ 5) ด้านการส่งต่อ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.19) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.38) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือเป็นกระบวนการขั้นตอนที่เป็นไปตามระบบในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาที่มีทั้งบุคลากรภายในและภายนอกที่ฝึสมความร่วมมือกัน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และคุณภาพมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ ธนภฤต อึ้งน้อย เรื่อง การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผล พบว่า ครูควรมีจิตวิทยาในการทำความรู้จักนักเรียน โรงเรียนควรมีวิธีการที่หลากหลายในการเก็บข้อมูลนักเรียน และมีแผนในการส่งเสริมนักเรียน แต่ละคน มีการคัดกรองนักเรียนโดยการจัดกลุ่มนักเรียน จำแนกนักเรียนความสามารถพิเศษกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาเป็นรายกรณี ผลการพัฒนาารูปแบบ พบว่า รูปแบบประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนาักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไข และ 5) การส่งต่อนักเรียน (ธนภฤต อึ้งน้อย, 2563) อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ วรุฒิ สุขะเสวก ได้ศึกษาเรื่องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ระดับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ อยู่ในระดับมาก การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ ได้ตัวแปรเกณฑ์ จำนวน 5 ด้าน โดยมีประสิทธิภาพในการพยากรณ์เท่ากับ ร้อยละ 30 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 (วรุฒิ สุขะเสวก, 2563) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของสิทธิพงศ์ เจริญพรเศรษฐ์ และคณะ พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนกลุ่มบางบ่อ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาักเรียนอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน (สิทธิพงศ์ เจริญพรเศรษฐ์ และคณะ, 2565) และยังสอดคล้องกับการศึกษาของปัญชศรีณี พันธุ์วัฒน์ และคณะ พบว่า ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการ งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน ของโรงเรียนพร้าวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ เกิดจากกระบวนการคัดกรองนักเรียนรูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพร้าวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบและการปรับปรุงแก้ไข ผลการใช้

รูปแบบ พบว่า รูปแบบมีความเป็นระบบ เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ผลการประเมินความพึงพอใจ พบว่า มีความพึงพอใจในรูปแบบการบริหารจัดการงานอยู่ในระดับมากที่สุด (บุญชูศรี พันธ์วัฒน์ และคณะ, 2562)

3. การบริหารโดยใช้การบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบและการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยพบว่าการบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น การบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบมีค่าเพิ่มขึ้น การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ก็จะมีค่าเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นการบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จะเห็นได้ว่าการบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบมีค่าเพิ่มขึ้น การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนก็จะมีค่าเพิ่มขึ้นไปด้วย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีการบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเมื่อนำหลักการบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบควบคู่ไปกับการบริหารการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการศึกษาทั้งหลาย สถานศึกษานั้นก็ได้ชื่อว่า เป็นสถานศึกษาที่มีระบบดีเยี่ยม และมีผลให้ครูเกิดการยอมรับ จนกระทั่งเกิดการพัฒนาของครูในการดำเนินงานกำกับดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามเป้าหมายขององค์การ สอดคล้องกับการศึกษาของบุญชูศรี พันธ์วัฒน์ และคณะ เรื่องการศึกษาสภาพปัญหา ระบบบริหารจัดการ งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพร้าววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า 4 องค์ประกอบ คือ การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบและ การปรับปรุงแก้ไข ผลการใช้รูปแบบ มีความเป็นระบบ เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด (บุญชูศรี พันธ์วัฒน์ และคณะ, 2562) อีกทั้ง สอดคล้องกับการศึกษาของสิทธิพงศ์ เจริญพรเศรษฐ์ และคณะ พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ของโรงเรียนกลุ่มบางบ่อ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน (สิทธิพงศ์ เจริญพรเศรษฐ์ และคณะ, 2565) และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของวรวิมล สุขะเสวก พบว่า ระดับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ อยู่ในระดับมาก การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษา ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ ได้ตัวแปรเกณฑ์ จำนวน 5 ด้าน โดยมีประสิทธิภาพในการพยากรณ์ เท่ากับ ร้อยละ 30 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (วรวิมล สุขะเสวก, 2563)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

- 1) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีระบบ ในด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านข้อมูลย้อนกลับ อยู่ในระดับดีมากในทุกด้าน
- 2) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

พบว่า ในด้านรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการส่งต่อนักเรียนอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในทุกด้าน พบว่า ด้านผลผลิตมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากที่สุด และด้านกระบวนการมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับน้อยสุด ในส่วนของข้อเสนอแนะผู้สนใจควรนำเอาผลการศึกษาที่ได้จากการผลงานวิจัยไปพัฒนาเป็นแบบสำรวจเพื่อเก็บข้อมูลและศึกษาในพื้นที่และประชากรที่กว้างขึ้นในระดับประเทศ ซึ่งจะทำให้บุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการบริหารโดยใช้ทฤษฎีระบบกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และนำผลของการศึกษาดังกล่าวมาช่วยพัฒนาการศึกษา ซึ่งจะทำให้มีการปรับปรุงหรือการกำหนดมาตรการที่จะขับเคลื่อนให้การนำเอานโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ การใช้ทฤษฎีระบบมีความสำคัญ ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา จึงควรส่งเสริมพัฒนาความรู้และทักษะในด้านดังกล่าวให้กับผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การบริหารงานของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ ตลอดจนศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู เพื่อนำไปพัฒนาการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ธนกฤต อึ้งน้อย. (2563). การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านวังจาน. วารสารครูสภาวิทยากร JOURNAL OF TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT, 1(3), 31-42.
- นพพล โพธิ์เงิน. (2560). การบริหารการศึกษาตามหลักไตรสิกขากับทฤษฎีเชิงระบบ. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์, 4(1), 143-145.
- บุศรา เชื้อดี. (2560). รูปแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนนอกระบบประเภทบริหารสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. ใน ครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- บุญชูศรี พันธ์วัฒน์ และคณะ. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานคัดกรองนักเรียนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพร้าวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 21(2), 176-177.
- พรณรงค์ ทรัพย์คง. (2563). วิสัยทัศน์และแนวทางการพัฒนา สพป.จบ.1 ปี 2564. เรียกใช้เมื่อ 2 ธันวาคม 2563 จาก <https://www.chan1.net/story/803>
- พระธนาธร ธีรปัญญา. (2559). บทวิเคราะห์ศักยภาพทางการบริหารและแนวทางการพัฒนาเชิงระบบของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา. ธรรมทรรศน์, 16(3), 217-233.
- วรวิมล สุขะเสวก. (2563). การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์, 8(1), 377-389.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). คู่มือการคัดเลือกสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประจำปีการศึกษา 2564. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สิทธิพงศ์ เจียมพรเศรษฐ์ และคณะ. (2565). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนกลุ่มบางบ่อ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร, 5(1), 162-177.
- สุทธิดา จำรัสมนต์ และคณะ. (2562). มุมมองทฤษฎีระบบของรูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูสะเต็ม. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ, 12(1), 147-158.